

Järjestöavustus hyvinvointialueella 2023 ja kriteerit

24.1.2023

ETELÄ-KARJALAN
hyvinvointialue

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen järjestöavustusmalli

- Osallisuus- ja demokratiajohtokunta on hyväksynyt Etelä-Karjalan hyvinvointialueen järjestöavustusmallin, joka koostuu kolmesta avustusmuodosta ja aiesopimuksista.
 - **Kumppanuusavustus**
 - STEA, ESR, OKM, THL tai STM avustuksen saajat
 - Tavoitteena pidempi avustusjakso
 - Painottuu ammatillisen perustoiminnan tukemiseen
 - **Toiminta-avustus**
 - Vuosittain jaettava avustus
 - Lyhytkestoinen toiminta, kuten uuden toiminnan käynnistäminen tai hankkeet.
 - **Innovaatoraha**
 - Vastataan äkilliseen ajankohtaiseen toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa ilmenneeseen muutokseen
 - **Aiesopimus**
 - Ei rahaa vaan yhteistyötä ja kumppanuutta
- Etelä-Karjalan aluevaltuusto on hyväksynyt talousarvion vuodelle 2023. Talousarviossa on varattu järjestöjen avustamiseen yhteensä 100 000€ ja 10 000€ innovaatorahaan.

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen järjestöavustusmalli

Kriteerit	Kumppanuusavustus	Toiminta-avustus	Innovaatoraha	Aiesopimus
Kenelle	<p>Järjestön toiminta tukee tai täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja (tai pelastuspalveluja) ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa.</p> <p>Avustettava toiminta tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita.</p> <p>Avustettavaan toimintaan voi osallistua kaikista Etelä-karjalan kunnista tai avustettava toiminta toteutuu Etelä-Karjalan useamman kunnan alueella. Toimintaan osallistuminen ei edellytä järjestön jäsenyyttä.</p>	<p>Järjestön toiminta tukee tai täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja (tai pelastuspalveluja) ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa.</p> <p>Avustettava toiminta tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita.</p> <p>Avustettavaan toimintaan voi osallistua kaikista Etelä-karjalan kunnista tai avustettava toiminta toteutuu Etelä-Karjalan useamman kunnan alueella. Toimintaan osallistuminen ei edellytä järjestön jäsenyyttä.</p> <p>Määräraha tarkentuu vuosittain.</p>	<p>Järjestön toiminta tukee tai täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja (tai pelastuspalveluja) ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa.</p> <p>Avustettava toiminta tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita</p> <p>Avustettavaan toimintaan voi osallistua kaikista Etelä-karjalan kunnista tai avustettava toiminta toteutuu Etelä-Karjalan useamman kunnan alueella. Toimintaan osallistuminen ei edellytä järjestön jäsenyyttä.</p> <p>Määräraha tarkentuu vuosittain.</p>	<p>Järjestön toiminta tukee tai täydentää hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluja (tai pelastuspalveluja) ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa.</p> <p>Avustettava toiminta tukee hyvinvointialueen strategisia tavoitteita.</p> <p>Avustettavaan toimintaan voi osallistua kaikista Etelä-karjalan kunnista tai avustettava toiminta toteutuu Etelä-Karjalan useamman kunnan alueella.</p>
Muut ehdot	<p>Järjestö saa toimintaansa avustusta joko STEA,ESR, OKM, THL, STM hankerahoitusta. Hyvinvointialueen avustus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Avustus ei voi olla ainoa rahoituskanava.</p> <p>Kumppanuusavustus pyritään ulottamaan myönnettävän avustuksen koko rahoituksen ajalle.</p> <p>Avustuksen hakijan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi- palvelussa sekä Etelä-Karjalan tapahtumakalenterissa</p>	<p>Toiminta-avustusta voidaan myöntää harkinnan mukaan esim. Hankkeiden käynnistämiseksi tai yksittäisten toimintojen / palvelujen tukemiseksi tai käynnistämiseksi. Hakijalta ei edellytetä esim. STEA- tai ESR- rahoitusta</p> <p>Avustuksen hakijan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi- palvelussa sekä Etelä-Karjalan tapahtumakalenterissa</p>	<p>Innovaatoraha, jolla vastataan äkilliseen, ajankohtaiseen toimintaympäristössä ja/tai kohderyhmän tarpeissa tapahtuneeseen muutokseen.</p> <p>Innovaatorahaa myönnetään samaan toimintaan vain kerran.</p>	<p>Ei myönnetä rahaa.</p> <p>Hyvinvointialueen tuki järjestöille rahoituksen hakemiseen esim. lausunto kumppanuudesta.</p>
haku aika	<p>Kerran vuodessa, budjetin varmistuttua Sähköinen haku: Webropol(2023)</p> <p>Tavoitteena jatkossa Kumppanuusneuvottelut 1x/ vuosi.</p>	<p>Kerran vuodessa, budjetin varmistuttua Sähköinen haku: Webropol</p> <p>Seuranta: Sähköinen; Webropol</p>	<p>Hyvinvointialue avaa innovaatorahan haun tarvittaessa. Sähköinen haku: Webropol</p>	<p>Käsitellään kaksi kertaa vuodessa huhti- ja elokuussa HYTE johtoryhmässä</p>
Poissulku -kriteerit	<p>Hyvinvointialueen avustamisen ulkopuolelle jäävät normaaliin toiminnan organisointiin kuuluvat toiminnat kuten hallinnon kokoukset ja viestintä sekä merkkipäivien juhlallisuudet. Avustusta ei myönnetä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan</p>	<p>Hyvinvointialueen avustamisen ulkopuolelle jäävät normaaliin toiminnan organisointiin kuuluvat toiminnat kuten hallinnon kokoukset ja viestintä sekä merkkipäivien juhlallisuudet. Avustusta ei myönnetä hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan</p>		

Järjestöavustuspäätöksen aikataulu 2023

- 12.1. Hyvinvointialueen järjestöyhteistyötapaaminen (esitellään alustava esitys)
- 20.1. HYTE-ohjausryhmälle esitys kriteereistä
- 25.1.-12.2. Järjestöavustukset haussa sähköisellä lomakkeella
 - Avustusklinit Teamsilla
 - To 26.1. klo 10-11
 - To 2.2. klo 10-11
 - To 9.2. klo 10-11
- 17.2. Avustusesitys Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) ohjausryhmälle
- 7.3. Osallisuus- ja demokratiajohtokunta käsittelee avustusesityksen hyvinvointialuejohtajan päätöksentekoa varten*
- 8.3. Asia tiedoksi Maakunnalliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) johtoryhmään

*Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti hyvinvointialuejohtaja päättää kolmannen sektorin toimijoiden vuosittaisten toiminta-avustusten myöntämisestä osallisuus- ja demokratiajohtokunnan käsiteltäviä hakemuksia.

Avustusehdot ja hakukelpoisuus

- Hakijan tulee olla rekisteröity yleishyödyllinen yhdistys/järjestö/säätiö, joiden toiminta tukee ja/tai täydentää hyvinvointialueen järjestämistä vastuulla olevia sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen palveluja ja toimii yhteistyössä näiden palvelujen kanssa.
- Avustettavan toiminnan tulee edistää eteläkarjalaisten ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.
- Avustettavan toiminnan tulee tukea hyvinvointialueen strategisia tavoitteita.
- Avustettava toimintaan voi osallistua kaikista Etelä-Karjalan kunnista tai avustettava toiminta toteutuu Etelä-Karjalan useamman kunnan alueella
- Avustettava toiminta on tarkoitettu kaikille, ei pelkästään järjestön, yhdistyksen tai säätiön jäsenille. Avustettavan hakijan tulee määritellä toiminnan kohderyhmä.
- Avustuksen hakijan tulee eriyttää yleishyödyllinen toiminta kirjanpidossa mahdollisesta palvelutuotannosta tai muusta taloudellisesta toiminnasta
- Avustuksen hakijan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi -palvelussa sekä Etelä-Karjalan tapahtumakalenterissa.
- **Avustuksia ei myönnetä:**
 - normaaliin toiminnan organisointiin kuuluviin toimintoihin kuten hallinnon kokoukset, tilavuokrat ja viestintä sekä merkkipäivien juhlallisuudet.
 - hyvinvointialueen järjestämistä vastuulla olevaan toimintaan.

Kumppanuusavustukset

- Ensimmäinen kumppanuusavustuksen haku koskee vuotta 2024. Pyydämme kaikkia vuodeksi 2024 kumppanuusavustuksen piiriin hakevia ilmoittautumaan tässä haussa (Webropol-lomake). Tämän avulla meille muodostuu kokonaiskuva kumppanuusavustuksen tarpeesta.
- Kumppanuusavustuksista vuodeksi 2024 käydään erilliset neuvottelut hakijoiden kanssa. Tästä ilmoitetaan erikseen.

Toiminta-avustusten kriteerit 2023

- Etelä-Karjalan hyvinvointialueen visiona on olla edelläkävijäyhteisö, jonka vuoksi hyvinvointialueella on saavutettavat palvelut, Suomen hyvinvoivin väestö ja onnellisimmat työntekijät.
- Missionamme on, että toimintamme lisää asukkaidemme terveyttä, toimintakykyä ja turvaa läpi elämän.
- Strategiamme kolme kärkeä ovat henkilöstöön panostaminen, prosessit ja sujuvuus sekä palvelujen porrastus
- **Järjestöjen toiminta-avustusten kriteerit perustuvat:**
 - Hyvinvointialueen kahteen strategiakärkeen: prosessit ja sujuvuus sekä palvelujen porrastukseen
 - Maakunnallisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoihin: elintavat, mielen hyvinvointi ja työllisyys

Prosessit ja sujuvuus

- Kohdentamalla järjestöjen toiminta-avustukset ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamiseen mahdollistamme alueemme asukkaille sellaisia palveluja, joita he paikallisesti sekä ennakoivasti tarvitsevat. Samalla avustus tukee uusien matalan kynnyksen palvelujen syntymistä.
- Avustuksen tuella syntyvät ennaltaehkäisevät palvelut tukevat hyvinvointialueen prosesseja sekä niiden vaikuttavuutta. Sujuvuus ja prosessien erinomaisuus edellyttävät myös viisaita kumppanuuksia avarakatseisesti muodostaen.

Palveluiden porrastus

- Oikea-aikainen ja tarkoituksenmukainen palveluiden tarjonta on edellytys vaikuttavalle ja turvalliselle toiminnalle. Palvelut tulee saada oikeasta paikasta, läheltä silloin kun mahdollista ja sellaiselta ammattilaiselta, joka tehtävään parhaiten ja riittävästi osaamisensa puolesta sopii.
- Paljon palveluita tarvitsevien asiakkuuksien ohjaamisella ja moniammatillista yhteistyötä hyödyntäen voimme myös varmistaa, että palvelut ovat koordinoituja, kustannuksiltaan järkeviä ja inhimillisiä
- Järjestöavustuksen ohjaaminen ennaltaehkäisevien palvelujen tuottamiseen tukee hyvinvointialueen omia prosesseja ja vahvistaa kolmannen sektorin kanssa tehtävää yhteistä kehittämisen työtä.

Prosessit ja sujuvuus & palvelujen porrastus

	ELINTAVAT	MIELENHYVINVOINTI	TYÖLLISYYS
LAPSET JA NUORET		Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö	
TYÖIKÄISET	Lihavuuden ja diabeteksen ehkäisy	Uni	
IKÄÄNTYNEET	Vajaaravitsemus		

Miksi lasten ja nuorten ehkäisevä päihde- ja mielenterveysystyö?

Nuorten nikotiinituotteiden käytön ehkäisyssä on hyvä huomioida kaikki nikotiinituotteet. Usein nuorten mielenkiinto siirtyy aika ajoin nikotiinituotteesta toiseen.

Havaittuja ilmiöitä:

- Vuoden 2022 lopulla nuorten parissa työtä tekeville tuli tietoa, että nuorten, sekä jopa alakoululaisten keskuudessa, **sähkösavukkeen kokeilu ja käyttö** on lisääntynyt.
 - Tupakoinnin ehkäisy on myös osaltaan kannabiksen käytön ehkäisyä (savun henkeen vetämisen oppiminen).
- **Kannabiksen kokeilu ja käyttö** sekä **kannabismyönteinen ajattelu** nuorten parissa
 - Kouluterveyskyselyn valossa kaksi kertaa kannabista kokeilleiden määrässä näkyy hienoista nousua. Nuorten parissa toimivilta ammattilaisilta saadun ilmiötiedon mukaan ehkäisytyötä tulee tehostaa.
- **Nuorten syömishäiriöt** lisääntyneet ja asia näyttäytyy mm. ravitsemusterapeuttien työssä

Miksi työikäisten lihavuus?

THL:n tilastojen mukaan Etelä-Karjala on Suomen painavin maakunta.

- Ylipaino lisää **kansanterveyden sairauksia** mm. diabetes ja tuottaa suuria lisäkustannuksia sairauden hoitoon
- Ylipainolla on vaikutusta mm. Uniapneaan
- **Elintapaohjauksen** vaikuttavuuden lisääminen edellyttää hyvinvointialueiden elintapaohjauksen **kytkeytymistä** kuntien tuottamiin palveluihin sekä yritysten, **järjestöjen ja yhdistysten toimintaan**.
- Kohdentamalla toimet työikäisiin voidaan samalla vaikuttaa myös perheiden arkeen lasten ja nuorten osalta

Miksi ikääntyneiden vajaaravitseminen?

- Vajaaravitseminen voi aiheuttaa lihaskatoa, joka heikentää liikunta- ja toimintakykyä sekä kehon hallintaa. Sen seurauksena **kaatumis- ja murtumavaara** kasvaa. Myös alttius infektiosairauksille lisääntyy.
- Ravitsemuksen haasteet johtavat pitkittyessään helposti noidankehään, jossa laihtuminen, toimintakyvyn heikkeneminen ja infektiokierre seuraavat toistaan. Tämän seurauksena sairauksista toipuminen hidastuu tai estyy, hoitajaksot pitenevät, hoitojen teho huononee ja hoitokustannukset lisääntyvät.
- **Ravinnolla on huomattava vaikutus ikääntyneiden terveyteen ja toimintakykyyn.** Hyvä ravitsemustila ehkäisee sairauksia, nopeuttaa sairauksista toipumista, edesauttaa kotona asumista sekä parantaa vireyttä ja elämänlaatua.

Toiminta-avustusten haussa toteutetaan pisteytystä (tarkemmin erillisessä liitteessä)

1. Hyvinvointialueen strategia sekä maakunnallisen laajan hyvinvointisuunnitelman painopisteitä (terveelliset elintavat, mielen hyvinvointi ja työllisyys).
Ensimmäisessä haussa hyvinvointialue painottaa:
 - a) Lasten ja nuorten osalta matalan kynnyksen ennalta ehkäisevää päihde- ja mielenterveystyötä.
 - b) Työikäisten osalta ylipainon ja diabeteksen ennaltaehkäisyä.
 - c) Ikääntyneiden osalta vajaaravitsemuksen ennaltaehkäisyä
2. Palvelujen integraation ja yhteensovittamisen tukeminen
3. Kohderyhmä
4. Toiminnan kattavuus ja saavutettavuus
5. Alueellinen tarve ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
6. Toiminnalla saavutettava vaikutus
7. Toiminnan löydettävyys (kohderyhmä, ammattilaiset)

Kiitos!